

RAPORT DE AUDIT DE CONFORMITATE
privind regularitatea și corectitudinea activității agenților economici cu capital de stat
la
REGIA AUTONOMĂ TEHNOLOGII PENTRU ENERGIA NUCLEARĂ

1. Rezumat executiv și concluzia auditului

Misiunea de audit de conformitate a fost efectuată de către Curtea de Conturi a României, prin Camera de Conturi Argeș, și a constat în **evaluarea** măsurii în care activitățile desfășurate în cadrul REGIEI AUTONOME TEHNOLOGII PENTRU ENERGIA NUCLEARĂ (denumită în continuare **RATEN**), în perioada 2022 – 2024, au respectat legile și normele aplicabile, având ca **obiective principale**:

- exactitatea și realitatea situațiilor financiare raportate;
- modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat;
- evaluarea sistemelor de management și control intern;
- calitatea gestiunii economico – financiare, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actul de înființare a entității.

Prezenta misiune de audit de conformitate **a fost de raportare directă și oferă un nivel de asigurare rezonabilă** către utilizatorii vizați, respectiv consiliul de administrație, managementul executiv și altor părți interesate.

Raportul de audit este destinat conducerii executive și deliberative a entității auditate, societății civile și altor părți interesate.

Temeiul pentru modificarea concluziei de audit

Procedurile de audit aplicate pe parcursul desfășurării misiunii de audit **au evidențiat unele neconformități** în ceea ce privește exactitatea și realitatea situațiilor financiare raportate, modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat și sistemul de management și control intern, **neconformități semnificative dar nu generalizate**, prezentate sintetic astfel:

a) În mod eronat s-a înregistrat în evidența contabilă și raportat prin situațiile financiare întocmite pentru anul 2024, **un provizion** în valoare de 1.497.268,48 lei, cu **consecință** în diminuarea vărsămintelor la bugetul de stat (90% din profitul net realizat) cu valoarea totală de 1.280.100 lei;

b) S-a înregistrat eronat în debitul contului 641 „Cheltuieli cu salariile personalului” valoarea totală de 338.520 lei, care trebuia evidențiată în debitul contului 628 „Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți”, întrucât sumele respective reprezintă în fapt cheltuieli cu servicii prestate de terți și nu cheltuieli cu salariile personalului regiei.

c) Politicile contabile aprobate și aplicate de Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară nu specifică **principii și reguli procedurale** adecvate asupra modului de evaluare, la data bilanțului, a immobilizărilor corporale aflate în proprietatea statului și în administrarea regiei.

d) Nu a fost respectat regimul juridic specific privind dreptul de închiriere, asupra unor bunuri (terenuri și clădiri) aflate în proprietatea privată a statului și în administrarea regiei, aceasta exercitând nelegal prerogativele de a uza în integralitate de chiria încasată, fără a exista în acest sens un act administrativ emis de Guvern.

e) Au fost atribuite nelegal dreptul de uz și dreptul de servitute asupra unui teren aflat în proprietatea privată a statului și în administrarea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară, în beneficiul Societății Naționale "Nuclearelectrica SA", în scopul realizării și exploatării unor instalații de gaze naturale, în condițiile în care regia nu a exercitat și nu exercită dreptul de proprietate asupra imobilului în cauză, iar societatea beneficiară nu deține calitatea de concesionar în sectorul gazelor naturale.

f) Cadrul organizatoric și funcțional al activității de audit public intern nu este conform cu normele și reglementările în materie, acesta nefiind în măsură să asigure evaluarea internă a calității activității specifice de audit intern, prin evaluări periodice (evaluări privind performanțele auditorilor interni, anual și cu ocazia finalizării misiunilor de audit intern) și continue (monitorizarea îndeplinirii activităților/acțiunilor, supervizarea misiunilor de audit intern).

Concluzia exprimată în urma desfășurării misiunii de audit este o **concluzie cu rezerve**, întrucât:

Pe baza activității de audit întreprinse, am constatat că, cu excepția aspectelor menționate anterior, operațiunile din cadrul Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară s-au desfășurat în conformitate, sub toate aspectele semnificative, cu legislația, normele și reglementările specifice agenților economici cu capital de stat.

2. Introducere

2.1. Prezentarea entității

Regia Autonomă Tehnologii Pentru Energia Nucleară s-a înființat la 1 octombrie 2013, în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 54/2013 (aprobată prin Legea 302/ 2013), prin divizarea parțială a Regiei Autonome pentru Activități Nucleare, Drobeta-Turnu Severin, ca urmare a separării activităților de cercetare, dezvoltare, inginerie tehnologică și suport tehnic pentru energetica nucleară, desfășurate în fostele sucursale Regia Autonomă pentru Activități Nucleare SCN și Regia Autonomă pentru Activități Nucleare SITON.

Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară este persoană juridică română, aflată sub autoritatea Ministerului Energiei, care se organizează și funcționează ca regie de interes strategic, în temeiul regimului juridic al regiilor autonome și al actelor normative care guvernează activitatea de cercetare și dezvoltare în domeniul nuclear.

Regia are ca **obiect principal de activitate**: dezvoltarea de tehnologii necesare asigurării suportului științific și tehnic național pentru domeniul de energetică nucleară în vederea funcționării în condiții de securitate nucleară a instalațiilor aferente domeniului, dezvoltarea de tehnologii pentru noi tipuri de reactori nucleari energetici de generație IV, pentru managementul combustibilului nuclear ars și al deșeurilor radioactive, producția de radioizotopi pentru medicină și industrie, activități de cercetare științifică, proiectare și inginerie tehnologică și pregătirea specialiștilor în domeniul nuclear, dezvoltarea de specialitate în calitate de organizații tehnice suport ale administrației publice centrale, programe de informare publică, precum și activități specifice cooperării internaționale în domeniu.

Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară are sediul în orașul Mioveni, strada Câmpului nr. 1, județul Argeș și are în componență două sucursale, sucursala Institutul de Cercetări Nucleare Pitești (RATEN ICN) și sucursala Centrul de Inginerie Tehnologică Obiective Nucleare București Măgurele (RATEN CITON).

Regia este condusă de un Consiliu de Administrație format din șapte membri. Conducerea executivă este asigurată de Directorul General, Directorul Strategie și Dezvoltare și Directorul Economic, iar coordonarea științifică a RATEN ICN este realizată prin Consiliul științific care asigură elaborarea și aprobarea Planului Anual de Cercetare al RATEN, precum și strategia de cercetare și dezvoltare științifică.

În perioada auditată, activitățile de cercetare - dezvoltare și inginerie tehnologică s-au desfășurat în cadrul Programelor Anuale de Cercetare-Dezvoltare RATEN, privind Dezvoltarea suportului tehnic național și cooperarea internațională pentru energia nucleară, elaborate în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 144/1999, aprobată prin Legea 198/2000, susținute anual de 18 Programe de Cercetare - Dezvoltare și Inginerie Tehnologică (CDIT). În principal (peste 80%), din finanțarea activităților de Cercetare - Dezvoltare și Inginerie Tehnologică ale sucursalelor Institutului de Cercetări Nucleare Pitești (RATEN ICN) și Centrului de Inginerie Tehnologică Obiective Nucleare București Măgurele (RATEN CITON) este susținută de la bugetul de stat.

2.2 Informații privind subiectele auditate

Subiectul auditului Curții îl reprezintă regularitatea și corectitudinea activității agenților economici cu capital de stat, respectiv analiza activităților desfășurate în cadrul Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară, dacă respectă legile și normele aplicabile, care guvernează respectivele operațiuni.

3. Descrierea activităților misiunii de audit

3.1 Obiectivul auditului îl reprezintă obținerea unei asigurări cu privire la măsura în care activitățile desfășurate în cadrul Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară respectă legile și normele aplicabile care guvernează respectivele operațiuni.

În principal s-au urmărit următoarele **obiective**:

- exactitatea și realitatea situațiilor financiare raportate;
- modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat;
- evaluarea sistemelor de management și control intern;
- calitatea gestiunii economico – financiare, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actul de înființare a entității.

3.2 Aria de cuprindere a auditului: Domeniul de aplicare al auditului s-a limitat la operațiunile efectuate de către entitate pentru realizarea activității, precum și la reflectarea acestora în evidența contabilă în perioada 01.01.2022 – 31.12.2024.

3.3 Perioada de desfășurare a auditului: de la 04.08.2025, data începerii misiunii, până la data comunicării raportului de audit aprobat de Plenul Curții de Conturi.

3.4 Procedurile și criteriile de audit aplicate subiectului de audit

Abordarea auditului s-a bazat pe riscuri, ceea ce a presupus orientarea activității de audit asupra acelor procese aferente obiectivelor principale auditate care sunt predispuse unor neconformități semnificative.

Procesele auditate au fost evaluate în raport cu criteriile de audit raportate la prevederile legale aplicabile. În ceea ce privește criteriile de audit, în raport cu obiectivele principale echipa de audit a urmărit, în principal:

A. Referitor la exactitatea și realitatea situațiilor financiare

- ✓ Conformitatea organizării și conducerii evidenței operative și contabile, concordanța datelor înregistrate în evidența contabilă cu cele preluate în balanțele de verificare;
- ✓ Reflectarea corectă, completă și exactă, în documentele financiar -contabile, a tuturor bunurilor deținute, cu orice titlu, a elementelor de natura activelor și datoriilor, precum și a operațiunilor

economico - financiare efectuate.

B. Referitor la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor

- Realizarea veniturilor din vânzarea producției obținute, gradul de acoperire cu contracte și comenzi și modul de respectare a obligațiilor contractuale;
- Legalitatea prețurilor practicate și măsura în care acoperă toate cheltuielile efectuate;
- Modul de aplicare a prevederilor contractuale referitoare la calculul de penalități/despagubiri pentru neplata sau nerealizarea la termen a obligațiilor stabilite prin contract, inclusiv a măsurilor întreprinse de entitate pentru recuperarea acestora;
- Respectarea dispozițiilor legale privind administrarea, concesiunea, închirierea și vânzarea de active, urmărindu-se: aprobările date, evaluarea acestora, modul de valorificare și veniturile realizate.

C. Referitor la evaluarea sistemelor de management și control intern

- Modul de organizare și implementare a activității de control intern, în acord cu reglementările prevăzute de „*Codul controlului intern/managerial*”;
- Modul de organizare și exercitare a activității de controlul financiar – preventiv.

D. Referitor la calitatea gestiunii economico – financiare

- Efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale și valorificarea rezultatelor inventarierii;
- Modul de utilizare a fondurilor bănești pentru desfășurarea activității în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actul de înființare a entității;
- Respectarea dispozițiilor legale privind scoaterea din funcțiune a activelor corporale și valorificarea acestora;
- Urmărirea și recuperarea creanțelor, în cadrul termenului legal de prescripție.

Misiunea de audit a fost realizată prin aplicarea procedurilor de audit specifice (proceduri analitice, teste de control și teste de detaliu), cu respectarea metodologiei consemnată în Manualul de audit de conformitate (aprobat prin H.P. nr.252/25.03.2023), a standardelor profesionale (Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit - ISSAI 400, ISSAI 4000 și ISSAI 4900) și a cerințelor legale și de reglementare aplicabile.

4. Cerințele legislative aplicabile

Principalele acte normative care au reglementat activitățile auditate au fost următoarele:

- Legea nr. 82/1991 *a contabilității*, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr.1802/2014 *pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*;
- Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2861/2009 *pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*;
- Legea nr.15/1994 *privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale*, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului nr. 909/1997 *pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 15/1994 privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale*, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului nr.119/1999 *privind controlul intern și controlul financiar preventiv*, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr.672/2002 *privind auditul public intern*, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.109/2011 *privind guvernanta corporativă*, cu

- modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 *privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică*, cu modificările și completările ulterioare;
 - Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 54/2013 *privind unele măsuri pentru reorganizarea prin divizare parțială a Regiei Autonome pentru Activități Nucleare Drobeta-Turnu Severin și înființarea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară – RATEN*;
 - Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

5. Constatări și recomandări

Procedurile de audit au evidențiat abateri de la legalitate și regularitate în ceea ce privește exactitatea și realitatea situațiilor financiare raportate, modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat și sistemul de management și control intern, neconformități semnificative dar nu generalizate, astfel cum se prezintă detaliat în continuare.

5.1. În mod eronat s-a înregistrat în evidența contabilă și raportat prin situațiile financiare întocmite pentru anul 2024, un provizion în valoare de 1.497.268,48 lei, cu consecință în diminuarea vărsămintelor la bugetul de stat (90 % din profitul net realizat) cu valoarea totală de 1.280.100 lei.¹

În fapt, documentele justificative puse la dispoziție de reprezentanții regiei au evidențiat faptul că provizionul în valoare de 1.497.268,48 lei a fost constituit prin Nota contabilă nr. 2025/31.12.2024, iar ca și explicații în efectuarea acestei operațiuni, în Registrul – jurnal s-au specificat următoarele: „*Constituire provizion pentru daune reprezentând costuri pe cercetare neacceptate ca fiind de domeniul energiei conform Raportului de auditare financiară a Min. Energiei efectuat de Curtea de Conturi*”.

În scopul verificării îndeplinirii tuturor condițiilor legale pentru recunoașterea provizioanelor, în acord cu reglementările de la punctul 369 (2) din Anexa 1 la Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014, echipa de audit a solicitat date și informații suplimentare celor sus menționate, evidențiindu-se următoarele aspecte relevante:

- Prin corespondența electronică, reprezentanții ministerului au transmis regiei proiectul Raportului de audit și proiectul Scrisorii de management încheiate de Curtea de Conturi a României, ca urmare a desfășurării la nivelul ministerului a misiunii: “*Audit financiar asupra contului anual de execuție a bugetului de stat, pe anul 2023*”. Aceste documente premergătoare etapei de finalizare a auditului, astfel cum a fost realizat de Curtea de Conturi la Ministerul Energiei, au evidențiat ca și aspect de neconformitate faptul că ministerul a decontat nelegal unele lucrări de cercetare realizate de Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară (în valoare totală de 1.497.268,48 lei), în cadrul „*Programului anual privind dezvoltarea suportului tehnic național și cooperarea internațională pentru energia nucleară*”, motivat de faptul că lucrările respective au vizat alte obiective decât realizarea activităților din domeniul energiei nucleare;

- Pentru realizarea „*Programului anual privind dezvoltarea suportului tehnic național și cooperarea internațională pentru energia nucleară*”, între Ministerul Energiei și Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară se încheie anual contracte de finanțare, acte administrative în

¹ -art. 6 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, cu modificările și completările ulterioare;

-punctul 57 (1) din Anexa 1 la OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare;

-pct. 369 (1 și 2), 374 (1, 2 și 3) din Anexa 1 la OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare.

cadrul cărora ministerul deține calitatea de autoritate contractantă (care stabilește necesarul de lucrări de realizat în cadrul programului guvernamental menționat), iar RATEN deține calitatea de executant.

- Misiunea de audit financiar exercitată la Ministerul Energiei s-a finalizat în iunie 2025 (Raport de audit nr. 40003/05.06.2025), iar pentru înlăturarea abaterii identificate privind lucrarile de cercetare decontate nelegal (în valoarea de 1.497.268,48 lei) Curtea de Conturi a României a formulat recomandări în sarcina ministerului (punctul C 4.5 din Scrisoarea de management nr. 40004/05.06.2025), relevante fiind cele de a se dispune *“măsuri pentru stabilirea sumelor decontate în mod nejustificat, stabilirea întinderii prejudiciului produs bugetului de stat ca urmare a plăților efectuate, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora, inclusiv a dobanzilor aferente, în condițiile legii și virarea sumelor recuperate la bugetul de stat.”*

Din analiza datelor și informațiilor sus menționate, echipa de audit a constatat faptul că a fost înregistrat nejustificat provizionul în valoare de 1.497.268,48 lei întrucât la data bilanțului, inclusiv între data bilanțului (31.12.2024) și data raportării acestuia (Index încarcare: 912702517/02.06.2025), **suma în cauză nu a reprezentat în sarcina** Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară o **obligație curentă**, astfel cum este prevăzut în Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014, pentru considerentele ce urmează:

În ceea ce privește caracterul legal al obligației, acesta nu a fost îndeplinit întrucât în niciun document nu a fost precizată în sarcina regiei o obligație izvorâtă din neexecutarea întocmai a contractului de finanțare, respectiv care eventual să atragă răspunderea contractuală a Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară, precum și nicio obligație care rezultă din legislație sau din alt efect al legii, Curtea de Conturi reținând în sarcina ministerului (în calitate de entitate publică auditată) obligația recuperării prejudiciului, în temeiul prevederilor art. 33 (alin. 3) din Legea nr. 94/1992 *privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, potrivit căroră: *“În situațiile în care se constată existența unor abateri de la legalitate și regularitate, care au determinat producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entității publice auditate această stare de fapt. Stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia devin obligație a conducerii entității auditate”*.

În ceea ce privește caracterul implicit al obligației, nici acesta nu a fost îndeplinit, dat fiind faptul că nu a fost identificat niciun document justificativ din care să rezulte că Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară a indicat reprezentanților Ministerului Energiei asumarea și onorarea responsabilității decontării către bugetul de stat a sumelor stabilite de Curtea de Conturi în sarcina ministerului, document obligatoriu prevăzut de reglementările specifice pentru înregistrarea în contabilitate a operațiunilor economico – financiare.

În concluzie, decizia constituirii provizionului în sumă de 1.497.268,48 lei nu a fost întemeiată, **neexistând în acest sens niciun act care să întrunească condițiile unui document justificativ** pentru evidențierea în contabilitate a operațiunilor economico – financiare, respectiv care se reflecte întocmai modul în care evenimentele s-au produs, în concordanță cu realitatea.

Cauza care a determinat abaterea de la legalitate o constituie, în principal, interpretarea eronată a reglementărilor privind recunoașterea provizioanelor, precum și aplicarea formală a principiului prudenței, prin tratarea obligațiilor potențiale ca și obligații curente.

Consecința abaterii de la legalitate o reprezintă denaturarea situațiile financiare raportate pentru anul 2024, prin supraevaluarea cheltuielilor și, respectiv, subevaluarea rezultatului exercițiului financiar, cu implicații directe asupra obligațiilor de natura vărsămintelor la bugetul de stat (90% din profitul net realizat), sens în care echipa de audit a constatat în sarcina regiei **varsăminte nevirate în cuantum de 1.280.100 lei**.

În scopul clarificării cauzelor și împrejurărilor care au determinat constituirea provizionului în valoare de 1.497.268,48 lei, pe parcursul desfășurării auditului au fost solicitate *Note de clarificări*

directorului economic al regiei și directorului adjunct economic al sucursalei ICN RATEN. Prin răspunsurile formulate se iterează aspectele relatate și de echipa de audit cu privire la circumstanțele anterioare înregistrării provizionului, dar și emiterea Ordinului Ministrului Energiei nr. 29/17.01.2025 ce vizează modul de implementare a recomandărilor formulate de Curtea de Conturi a României pentru remedierea neconformităților identificate la nivelul ministerului.

În raport cu aserțiunile formulate ca răspuns la notele de clarificări, echipa de audit își menține punctul de vedere asupra faptului că niciunul din documentele invocate nu prezintă date și informații care să reflecte o obligație curentă în sarcina regiei și, implicit, care să justifice constituirea provizionului în valoare de 1.497.268,48 lei. Mai mult decât atât, în Ordinul Ministrului Energiei nr. 29/17.01.2025 sunt precizate și acțiunile care se vor realiza de către reprezentanții ministerului pentru implementarea recomandărilor Curții de Conturi, iar în ceea ce privește prejudiciul în valoare de 1.497.268,48 lei nu există nicio referire la RATEN.

În timpul misiunii de audit de conformitate, managementul regiei nu a dispus măsuri de remediere a abaterii de la legalitate și regularitate.

Recomandări: corectarea erorilor privind provizionul în valoare de 1.497.268,48 lei aferent exercitiului financiar al anului 2024, pe seama rezultatului reportat (contul contabil 1174 "*Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile*") și, implicit, decontarea vărsămintelor la bugetul de stat în conformitate cu reglementările aplicabile, estimate în timpul auditului la un cuantum de 1.280.100 lei.

5.2. S-a înregistrat eronat în debitul contului 641 „*Cheltuieli cu salariile personalului*” valoarea totală de 338.520 lei (din care: în anul 2022 – 143.520 lei; în anul 2023 – 135.000 lei; în anul 2024 – 60.000 lei) care trebuia evidențiată și recunoscută în debitul contului 628 „*Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți*”, întrucât sumele respective reprezintă în fapt cheltuieli cu servicii prestate de terți și nu cheltuieli cu salariile personalului regiei.²

Astfel, procedurile specifice de audit au evidențiat, ca și neconformitate de natură contabilă, înregistrarea eronată a unor cheltuieli ale regiei în debitul contului 641114 „*Cheltuieli cu drepturi bănești comisia cercetare dezvoltare*” (cont analitic al contului 641 „*Cheltuieli cu salariile personalului*”), pentru următoarele considerente:

Cheltuielile în cauză nu au fost efectuate în baza contractelor individuale de muncă (raporturi juridice de muncă cu salariații proprii), fiind efectuate în baza rapoartelor juridice civile („*convenții civile*”) încheiate cu persoane fizice angajate în cadrul Ministerului Energiei, pentru prestarea de către acestea a unor servicii specifice (evaluarea, selecția și recepția lucrărilor realizate în cadrul „*Programului anual privind dezvoltarea suportului tehnic național și cooperarea internațională pentru energia nucleară*”);

Sumele decontate din sursele financiare proprii ale RATEN, în beneficiul persoanelor fizice prestatoare a serviciilor sus menționate, au fost recuperate de către regie de la bugetul de stat (prin bugetul ministerului), în baza contractelor de finanțare anuale încheiate pentru realizarea „*Programului anual privind dezvoltarea suportului tehnic național și cooperarea internațională pentru energia nucleară*”, contracte în cadrul cărora Ministerul Energiei deține calitatea de autoritate contractantă (beneficiar), iar RATEN deține calitatea de autoritate executantă.

În concluzie, cheltuielile în cauză nu au fost efectuate în legătură cu personalul salariat din cadrul regiei, ci pentru unele servicii prestate de terți, caz în care, în conformitate cu reglementările

² -art. 17 alin (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, cu modificările și completările ulterioare;

-pct. 597 CAPITOLUL 16 „*Funcțiunea conturilor*” din OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementările contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare.

contabile aplicabile, aceste sume trebuiau înregistrate în contul 628 "Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți".

Consecința abaterii de la legalitate o constituie supraevaluarea cheltuielilor cu personalul (rd. 22 din *Contul de profit și pierdere*) și subevaluarea cheltuielilor privind prestațiile externe (rd. 32 din *Contul de profit și pierdere*), precum și riscul formulării de către utilizatorii situațiilor financiare a unor concluzii eronate.

În timpul misiunii de audit financiar, în etapa concilierii, reprezentanții regiei au depus o serie de documente care justifică efectuarea corecțiilor contabile, respectiv a erorilor aferente exercitiilor financiare auditate (2022 – 2024) pe seama rezultatului reportat (contul 1174 "Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile"), iar a celor aferente exercițiului financiar curent pe seama contului de profit și pierdere, *abaterea fiind integral remediată*.

5.3. Politicile contabile aprobate și aplicate de RATEN nu specifică principii și reguli procedurale adecvate asupra modului de evaluare, la data bilanțului, a immobilizărilor corporale aflate în proprietatea statului și în administrarea regiei.³

Astfel, **procedurile de audit au evidențiat faptul** că immobilizările corporale de natura terenurilor și clădirilor aflate în proprietatea privată a statului și în administrarea regiei **sunt evidențiate în situațiile financiare** raportate pentru perioada auditată (2022 – 2024) **la valorile contabile rezultate din evaluarea efectuată** în anul 2013 (la reorganizarea prin divizare parțială a Regiei Autonome pentru Activități Nucleare Drobeta - Turnu Severin și înființarea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară – RATEN, respectiv în exercițiul financiar al anului 2013, reorganizare realizată în temeiul Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 54/2013).

În scopul identificării unor eventuale diferențe substanțiale între valoarea contabilă a immobilizărilor sus menționate și valoarea justă a acestora și, implicit, al asigurării îndeplinirii de către RATEN a reglementărilor de la pct. 106. (1) din Anexa 1 la Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014, în baza informațiilor financiare deținute de regie, echipa de audit a analizat situația clădirii identificată prin Numărul de inventar 10039 („Hală standuri încercări”), urmare careia a constatat faptul că pentru acest imobil valoarea stabilită de un evaluator autorizat în scopul determinării masei impozabile aferente impozitului pe clădiri, respectiv de 1.780.213 lei, este semnificativ inferioară valorii din contabilitate, respectiv de 3.223.583,99 lei.

În consecință, echipa de audit a analizat și politicile contabile aprobate și aplicate de regie pentru evaluarea immobilizărilor corporale, constatând faptul că procedurile și regulile adoptate au un caracter formal, conținutul lor rezumându-se la iterarea reglementărilor generale prevăzute de Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014, fără ca aceste reglementări să fie dezvoltate în acord cu activitățile specifice Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară și cu regimul juridic al bunurilor aflate în proprietatea statului și în administrarea regiei.

Astfel, este relevantă lipsa oricărui principii și reguli procedurale în ceea ce privește eventualele cheltuieli ulterioare efectuate cu acest tip de imobile, respectiv a criteriilor în funcție de care managementul regiei poate decide ca aceste cheltuieli să majoreze valoarea activelor sau ca ele să se evidențieze în contul de profit și pierdere, în acest sens fiind de exemplificat: cheltuielile efectuate în legătură cu immobilizările corporale utilizate în baza unui contract de închiriere, locație de gestiune, administrare sau alte contracte similare, recunoașterea în valoarea contabilă a unui element de immobilizări corporale a costului părții înlocuite, precum și posibilitatea recunoașterii costurilor cu revizii și inspecții drept componente ale immobilizărilor corporale, etc.

³ -art. 8 (alin. 1) și art. 9 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, cu modificările și completările ulterioare;

-pct. 16 – 18, pct. 29 – 35, pct. 38, pct. 60 (1) și pct 106. (1) din Anexa 1 la OMFP nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare.

În concluzie, s-a reținut faptul că politicile contabile ale Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară nu sunt în măsură a asigura relevanța și exactitatea tuturor informațiilor din situațiile financiare, în legătură cu imobilele aflate în proprietatea statului și în administrarea regiei.

Cauza abaterii de la legalitate și regularitate o constituie, în principal, neîndeplinirea de către Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară a tuturor cerințelor generale ale Standardului 14 “*Raportarea contabilă și financiară*” din Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018, la nivelul regiei nefiind elaborate în mod corespunzător proceduri și controale contabile documentate, respectiv care să vizeze corecta aplicare a actelor normative aplicabile imobilizărilor corporale aflate în proprietatea statului și în administrarea regiei.

Consecința abaterii de la legalitate o constituie lipsa unui cadru procedural documentat care să explice cu claritate cum se aplică principiile contabile în contextul specific al activității Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară, care să asigure un grad ridicat de credibilitate asupra situațiilor financiare și care să ofere ghidare pentru problemele contabile complexe, în scopul minimizării riscului de erori.

În timpul misiunii de audit, în etapa concilierii, reprezentanții regiei au depus o serie de documente care justifică *remedierea abaterii constatate*, fiind întreprinse măsuri de modificare a politicilor contabile ale regiei, prin inserarea capitolului 3.2.1 “*Reglementări interne privind evaluarea imobilizărilor corporale aflate în proprietatea statului și în administrarea RATEN*”. În raport cu recomandările formulate de echipa de audit, sunt relevante procedurile documentate cu privire la periodicitatea reevaluărilor, respectiv: „*pentru clădiri și terenuri: cel puțin o dată la 3 ani sau ori de câte ori se constată modificări semnificative ale valorii juste (peste ±10%); pentru instalații tehnologice, echipamente și alte mijloace fixe: la intervale de 3–5 ani, în funcție de uzura morală și tehnologică și de evoluția pieței. Reevaluările se realizează de evaluatori autorizați ANEVAR, în baza unor rapoarte independente, aprobate de conducerea RATEN. Diferențele rezultate din reevaluare se contabilizează conform prevederilor pct. 123–124 din OMFP nr. 1802/2014, cu evidențiere distinctă a rezervelor din reevaluare în contabilitatea regiei.*”

5.4. Nu a fost respectat regimul juridic specific privind dreptul de închiriere, asupra unor bunuri (terenuri și clădiri) aflate în proprietatea privată a statului și în administrarea regiei, aceasta exercitând nelegal prerogativele de a uza în integralitate de chiria încasată, respectiv fără a exista în acest sens un act administrativ emis de Guvern (în calitate de entitate publică ce exercită dreptul de proprietate asupra bunurilor aflate în proprietatea publică și privată a statului). Valoarea abaterii de la legalitate și regularitate a fost determinată la 390.374 lei reprezentând totalul fondurilor bănești (chiriilor) încasate în perioada 2022 – 2024 (exclusiv TVA), la care se adaugă daunele compensatorii (valoarea adăugată prin aplicarea ratei inflației la data realizării auditului) în cuantum de 71.094 lei, valoarea reală a obligațiilor bănești către bugetul de stat fiind de 461.468 lei.⁴

Astfel, în cazul a trei contracte de închiriere selectate prin eșantionare nestatistică (contractele nr. 83/13.10.2016, nr. 3673/29.12.2019 și nr. 4306/09.10.2020), aflate în derulare în perioada auditată, datele și informațiile puse la dispoziția echipei de audit au evidențiat următoarele aspecte:

- **Aceste acte juridice** (locațiuni), inclusiv actele adiționale aferente, **au ca obiect cedarea de către Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară a dreptului de folosință (prin închiriere) a unor bunuri (terenuri și clădiri)**, în beneficiul unor persoane juridice de drept privat, în baza unor hotărâri ale consiliului de administrație al regiei;

⁴ -art. 287 (lit. a), art. 297 (alin. 1 și alin. 2), art. 298 (lit. b), art. 300 (alin. 1, lit. a și lit. c), art. 333 (alin. 1 și alin. 3) și art. 362 (alin. 1 și alin. 3) din OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

- **Bunurile în cauză au fost și sunt în proprietatea privată a statului și în administrarea RATEN**, în temeiul art. 5 (alin. 5) din OUG nr. 54/2013 *privind unele măsuri pentru reorganizarea prin divizare parțială a Regiei Autonome pentru Activități Nucleare Drobeta-Turnu Severin și înființarea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară – RATEN*;
- **Pentru cedarea folosinței bunurilor** sus menționate, reprezentanții regiei nu au inițiat formalitățile necesare obținerii dreptului de închiriere și, implicit, nu au obținut dreptul de a închiria aceste imobile, neexistând în acest sens un act administrativ emis în regim de putere publică de către autoritatea legal competentă, respectiv de către Guvern;
- Potrivit documentelor financiar – contabile, **fondurile bănești obținute în baza contractelor de închiriere (chirii) au fost utilizate, în integralitate, de către regie**, contrar reglementărilor aplicabile.

Prin extinderea verificărilor s-a constatat faptul că, în perioada auditată, au existat în derulare **un total de 9 (nouă) astfel de contracte de închiriere** a unor bunuri imobile încheiate cu persoane juridice de drept privat, precum și o serie de contracte de închiriere de spații de parcare încheiate cu persoane fizice, locațiuni în cadrul cărora Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară a deținut calitatea de locator, fără aprobarea Guvernului.

În perioada auditată, **valoarea totală a chiriilor încasate și utilizate de către regie a fost de 390.374 lei**, la care se adaugă TVA în cuantum de 72.716 lei.

În concluzie, dispunerea închirierii de bunuri proprietate privată a statului și de a reține chiriile încasate, de către reprezentanții regiei s-a efectuat fără a deține acordul Guvernului (entitate publică ce exercită dreptul de proprietate asupra bunurilor aflate în proprietatea publică și privată a statului), respectiv fără a exista un act administrativ individual emis în acest sens.

Cauza care a determinat abaterea de la legalitate și regularitate o constituie, în principal, existența unor disfuncționalități în activitățile de consiliere juridică, de contrasemnare și de avizare pentru legalitate și regularitate a actelor juridice cu impact asupra patrimoniului statului aflat în administrarea regiei.

Consecința abaterii de la legalitate și regularitate constă în subevaluarea fondurilor bănești cuvenite bugetului de stat, cu suma totală de 461.468 lei, reprezentând valoarea actualizată (la septembrie 2025) a chiriilor încasate și reținute de Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară, în perioada 2022 – 2024.

În timpul misiunii de auditului de conformitate, managementul Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară a dispus identificarea tuturor contractelor de închiriere a terenurilor și clădirilor aflate în proprietatea privată a statului și în administrarea regiei, precum și a cuantumului chiriilor încasate în perioada 2022 – 2024, date și informații conciliate cu echipa de audit.

Recomandări: Virarea de către regie a fondurilor bănești cuvenite bugetului de stat, determinate la data auditului la un cuantum de 461.468 lei (obligații ce se vor actualiza cu rata inflației, în raport cu data realizării plăților către bugetul de stat), evaluarea și virarea către bugetul de stat și a sumelor aferente perioadei ulterioare perioadei auditate, precum și inițierea de către managementul regiei a tuturor formalităților necesare legalizării operațiunilor de dare în folosință a bunurilor aflate în proprietatea privată a statului și în administrarea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară.

5.5. Au fost atribuite nelegal dreptul de uz și dreptul de servitute asupra unui teren aflat în proprietatea privată a statului și în administrarea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară, în beneficiul Societății Naționale “Nuclearelectrica SA”, în scopul realizării și exploatarea unor instalații de gaze naturale, în condițiile în care, regia nu a exercitat și nu exercită dreptul de proprietate asupra imobilului în cauză, iar societatea beneficiară nu deține calitatea de concesionar în

sectorul gazelor naturale, în conformitate cu Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale.⁵

În fapt, potrivit documentelor justificative puse la dispoziție, între Societatea Națională “Nuclearelectrica SA” (în calitate de beneficiar al drepturilor de uz și servitute) și RATEN (în calitate de administrator), **a fost încheiat Contractul nr. 966/04.10.2019**, act juridic ce a avut ca obiect un teren asupra căruia s-au constituit un drept de uz și un drept de servitute, în scopul realizării și exploatării de către beneficiar a unor instalații de gaze naturale.

La Capitolul II “*Obiectul contractului*”, sunt invocate și reglementările specifice care guvernează contractul, respectiv Legea nr. 123/2012 *a energiei electrice și a gazelor naturale*, precum și Hotărârea Guvernului nr. 1240/2012 *pentru aprobarea regulilor procedurale privind condițiile și termenii referitori la durata, conținutul și limitele de exercitare a drepturilor de uz și servitute asupra proprietăților private afectate de obiectivul/sistemul din sectorul gazelor naturale, a convenției-cadru, precum și a regulilor procedurale pentru determinarea cuantumului indemnizațiilor și a despăgubirilor și a modului de plată a acestora*.

De asemenea, la **art. 3.2 din contract** s-a stabilit în sarcina beneficiarului și plata contravaloarii a 2 euro/mp/lună, în contul Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară, în baza unui raport de evaluare (Raportul nr. 345/16.09.2019).

Din analiza datelor și informațiilor puse la dispoziție de reprezentanții regiei, **echipa de audit a reținut neconformitatea Contractului nr. 966/04.10.2019** în raport cu reglementările specifice privind dreptul de uz și dreptul de servitute în domeniul gazelor naturale, pentru considerentele ce urmează.

-Terenul în cauză a fost și este în proprietatea privată a statului și în administrarea RATEN, în temeiul art. 5 (alin. 5) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 54/2013 privind unele măsuri pentru reorganizarea prin divizare parțială a Regiei Autonome pentru Activități Nucleare Drobeta-Turnu Severin și înființarea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară - RATEN, **ori** reglementările specifice domeniului gazelor naturale (Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale și Hotărârea Guvernului nr. 1240/2012 privind unele măsuri pentru reorganizarea prin divizare parțială a Regiei Autonome pentru Activități Nucleare Drobeta-Turnu Severin și înființarea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară - RATEN) stabilesc în sarcina titularului dreptul de proprietate privată asupra terenurilor drepturile și obligațiile ce incumbă acestuia în procesul de acordare a drepturilor de uz și servitute, inclusiv în ceea ce privește încheierea convențiilor și încasarea indemnizațiilor acordate de beneficiar;

-Societatea Națională “Nuclearelectrica SA” nu deține calitatea de concesionar în sectorul gazelor naturale, ci de client industrial (potrivit art. 100, punctul 26) și, implicit, **nu poate fi beneficiar al drepturilor de uz și de servitute în acest domeniu**, astfel cum este prevăzut la art. 109 din Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale. În fapt, astfel cum rezultă și din Contractul nr. 966/04.10.2019, scopul acordării drepturilor de uz și servitute a constat în racordarea societății la rețeaua publică de distribuție a gazelor naturale.

În concluzie, dreptul de uz și dreptul de servitute au fost acordate de Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară fără ca acesta să fi fost titular al dreptului de proprietate al terenului în cauză și fără ca Societatea Națională “Nuclearelectrica SA” să dețină calitatea de beneficiar legal al acestor drepturi, astfel cum este reglementat în legislația specifică din domeniul gazelor naturale.

⁵ -art. 300 (alin. 1, lit. a și lit. g) din OUG nr. 57/2019 *privind Codul administrativ*, cu modificările și completările ulterioare;

-art. 109, art. 113 (alin. 3) din Legea nr. 123/2012 cu modificările și completările ulterioare;

- art. 3 din HG nr. 1240/2012 pentru aprobarea regulilor procedurale privind condițiile și termenii referitori la durata, conținutul și limitele de exercitare a drepturilor de uz și servitute asupra proprietăților private afectate de obiectivul/sistemul din sectorul gazelor naturale, a convenției-cadru, precum și a regulilor procedurale pentru determinarea cuantumului indemnizațiilor și a despăgubirilor și a modului de plată a acestora.

Cauza care a determinat abaterea de la legalitate și regularitate o constituie, în principal, existența unor disfuncționalități în activitățile de consiliere juridică, de contrasemnare și de avizare pentru legalitate și regularitate a actelor juridice cu impact asupra patrimoniului statului aflat în administrarea regiei.

Consecința abaterii de la legalitate și regularitate constă în subevaluarea fondurilor bănești cuvenite bugetului de stat, cu suma totală de 288.367 lei reprezentând valoarea actualizată (la septembrie 2025) a sumelor încasate și reținute de RATEN, în baza Contractului nr. 966/04.10.2019, în perioada 2022 – 2024.

În timpul misiunii de audit de conformitate, managementul RATEN a dispus identificarea cuantumului sumelor încasate în baza Contractului nr. 966/04.10.2019, în perioada 2022 – 2024, date și informații conciliate cu echipa de audit.

Recomandări: Virarea de către regie a fondurilor bănești cuvenite bugetului de stat, determinate la data auditului la un cuantum de 288.367 lei (obligații ce se vor actualiza cu rata inflației, în raport cu data realizării plăților către bugetul de stat), evaluarea și virarea către bugetul de stat și a sumelor aferente perioadei ulterioare perioadei auditate, precum și inițierea de către managementul regiei a tuturor formalităților necesare legalizării operațiunilor de cedare a folosinței terenului care face obiectul Contractului nr. 966/04.10.2019.

5.6. Cadrul organizatoric și funcțional al activității de audit public intern nu este conform cu normele și reglementările în materie, acesta nefiind în măsură să asigure evaluarea internă a calității activității specifice de audit intern, prin evaluări periodice (evaluări privind performanțele auditorilor interni, anual și cu ocazia finalizării misiunilor de audit intern) și continue (monitorizarea îndeplinirii activităților/acțiunilor, supervizarea misiunilor de audit intern).⁶

În fapt, **procedurile specifice de evaluare a controlului intern managerial implementat de către regie au evidențiat că activitatea de audit intern** s-a realizat și se realizează doar de către o persoană, celălalt post existent în organigramă fiind vacant, cu consecința neasigurării activității de supervizare, în acord cu cerințele generale ale Standardului 10 „Supravegherea” din Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 și a reglementărilor specifice auditului intern, astfel cum sunt prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 1086/2013 *privind exercitarea activității de audit public intern*.

Cauza care a determinat abaterea de la legalitate și regularitate o constituie subdimensionarea structurii de audit intern.

Consecința abaterii de la legalitate și regularitate constă în neasigurarea activității de supervizare profesională, care afectează calitatea misiunilor de audit desfășurate.

Recomandari: Disponerea de către managementul regiei a măsurilor legale necesare implementării unui cadru organizatoric și funcțional al activității de audit public intern conform cu reglementările aplicabile.

6. Alte aspecte/Bună guvernare

Cu excepțiile prezentate la Capitolul 5 din Raport, procedurile de audit nu au evidențiat neconformități semnificative, în acord cu criteriile de audit fiind relevante următoarele **aspecte pozitive**:

- ✓ inventarierea elementelor patrimoniale s-a realizat în conformitate cu normele și reglementările aplicabile;

⁶ - Standardul 10 „Supravegherea” din OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;

-HG nr. 1086/2013 privind exercitarea activității de audit public intern.

- ✓ utilizarea fondurilor bănești s-a realizat strict pentru desfășurarea activității regiei, în legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actul de înființare;
- ✓ operațiunile de scoatere din funcțiune a activelor corporale și de valorificare a acestora s-au realizat cu respectarea prevederilor legale aplicabile;
- ✓ activitățile de urmărire și recuperare a creanțelor s-au realizat în cadrul termenului legal de prescripție.

7. Punctul de vedere al entității cu privire la constatările auditului

Conducerea entității **a formulat puncte de vedere divergente față de aspectele consemnate la pct.5.1 și 5.4** în proiectul raportului de audit și **nu este de acord cu constatările și concluziile consemnate la pct.5.1 și 5.4** din prezentul proiect de raport de audit de conformitate.

Urmare comunicării constatărilor auditului, până la data emiterii prezentului proiect, entitatea a informat echipa de audit că a luat următoarele măsuri:

- Au fost efectuate corecțiile contabile aplicabile, respectiv a erorilor aferente exercitiilor financiare auditate (2022 – 2024) pe seama rezultatului reportat (contul 1174 "Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile"), iar a celor aferente exercițiului financiar curent pe seama contului de profit și pierdere;

- A fost constituit un Grup de lucru pentru revizuirea Politicilor contabile ale Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară, în baza Deciziei nr. 113/09.10.2025.

Proiectul Raportului de audit și cel al Scrisorii către management au fost înaintate entității în data de **23.10.2025** prin Adresa nr. 71818.

Conducerea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară, **a transmis Punctul de vedere nr. 5404/06.11.2025** față de aspectele consemnate în proiectul raportului de audit de conformitate, fiind formulate **obiecțiuni** la aspectele prezentate la **pct. 5.1 și 5.4** din proiectul Raportului de audit de conformitate, precum și **Planul de măsuri** înregistrat sub nr. **5408/06.11.2025**.

Sedința de conciliere a avut loc în data de 13.11.2025, urmare căreia, față de constatările consemnate în proiectul Raportului de audit de conformitate, **au ramas în divergență** aspectele prezentate la **pct. 5.1 și 5.4** din proiectul Raportului de audit de conformitate, fiind încheiată **minuta** nr. CCAG\2025-76901/13.11.2025.

Conducerea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară, **prin obiecțiile transmise cu adresa nr. 5404/06.11.2025** a invocat următoarele:

Cu privire la constatarea de la punctul 5.1: *“Nu suntem de acord cu constatarea privitoare la faptul că am înregistrat nejustificat „întrucât la data bilanțului, inclusiv între data bilanțului (31.12.2024) și data raportării acestuia (Index încărcare: 912702517/02.06.2025), suma în cauză nu a reprezentat în sarcina RATEN o obligație curentă (legală sau implicită),...”, precum și că nu a fost îndeplinit caracterul legal al obligației „întrucât în niciun document nu a fost precizată în sarcina regiei o obligație izvorâtă din neexecutarea întocmai a contractului de finanțare, respectiv care eventual să atragă răspunderea contractuală a RATEN...”*

Potrivit pct. 369 și următoarele, referitor la Recunoașterea provizioanelor din OMFP 1802/2014 cu modificările și completările ulterioare, nu este consemnat faptul că provizioanele se recunosc doar pentru obligațiile legale care apar între data bilanțului și data raportării acestuia.

Referitor la obligația legală, caracterul legal al obligației rezultă chiar din contractul de finanțare încheiat cu Ministerul Energiei, lucru menționat de subsemnații și în Nota pentru clarificarea unor aspecte.

Asfel, în contractul de finanțare se prevede:

- *Finanțarea lucrărilor de cercetare-dezvoltare cuprinse în Programul Anual pe anul 2023 se va face lunar, pe baza solicitărilor scrise și a documentelor justificative prezentate de Contractor, în funcție de prioritățile stabilite de acesta și în limita fondurilor alocate prin bugetul Autorității Contractante și cu încadrarea pe trimestre.*

• Contractorul primește finanțarea și se angajează să realizeze activitățile din cadrul Programului Anual pe anul 2023 pe propria răspundere, în conformitate cu prevederile cuprinse în contract și cu legislația națională și comunitară în vigoare.

• Răspunderea contractuală

(1) în cazul în care una dintre părți nu își îndeplinește obligațiile contractuale sau/și le îndeplinește în mod necorespunzător, răspunde față de cealaltă pentru pagubele pricinuite din culpa sa și se obligă să plătească celeilalte părți penalități și daune interese în condițiile legii.

(2) Contractul angajează răspunderea solidară a Contractorului și succesorilor săi pe de o parte, iar pe de altă parte a Autorității Contractante și succesorilor acestuia.

(3) Prin utilizarea fondurilor de la bugetul de stat conform cu Legea nr. 198/2000 care aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 144/1999, se acceptă existența și preluarea riscului activității de cercetare-dezvoltare și inovare, precum și a riscului de piață pentru finanțările de la bugetul de stat, în vederea implementării politicilor de cercetare-dezvoltare și inovare.

Prin urmare, din clauzele contractuale sus menționate rezultă faptul că RATEN, în calitate de solicitant și beneficiar al fondurilor primite de la autoritatea contractantă (Ministerul Energiei), răspunde pentru utilizarea legală a acestora, în caz contrar fiind pasibil să achite penalități și daune interese.

De asemenea, în raportul Curții de Conturi se face referire la proiectul Raportului de audit financiar și proiectul Scrisorii de management încheiate de Curtea de Conturi a României, documente consemnate și de subsemnații în Nota pentru clarificarea unor aspecte, în care recomandările stabilite în sarcina Ministerului Energiei de către Curtea de Conturi a României au fost, printre altele, recuperarea sumei de 1.497.268,48 lei, inclusiv a dobânzilor aferente, în condițiile legii și virarea sumelor recuperate la bugetul de stat.

Din punctul nostru de vedere, proiectul raportului de audit și cel al scrisorii de management înregistrat sub nr. 86195/19.12.2024, documente legal întocmite, reprezintă, alături de contractul de finanțare sus menționat, o obligație legală rezultată din alt efect al legii, așa cum se prevede în OMFP 1802/2014 referitor la recunoașterea provizioanelor (pct.374, alin.3, a 3-a liniuță).

OMFP 1802/2014 prevede la pct.382, alin. (2), referitor la provizioane pentru impozite, faptul că aceste provizioane se constituie pentru diferențe de impozite rezultate din operațiuni de control nefinalizate. Prin urmare, chiar dacă nu vorbim de același tip de provizion ca în cazul de față, principiul constituirii acestora este identic pentru toate provizioanele.

În concluzie, având în vedere faptul că RATEN operează instalații nucleare, pentru a evita destabilizarea activității celor două sucursale cu consecințe ireversibile asupra activităților legate de securitatea instalațiilor nucleare, în mod perfect legal a procedat la constituirea provizioanelor în sumă de 1.497.268,48 lei, în vederea evitării riscului efectelor unei subfinanțări sau restituiri a acestei valori bugetului de stat.

Potrivit OMFP 1802/2014 vom revizui provizioanele constituite la data bilanțului aferent anului 2025. În cazul în care litigiul dintre Ministerul Energiei și Curtea de Conturi a României va fi soluționat de către instanțele competente, vom anula provizionul prin reluare la venituri. Chiar dacă RATEN nu este atrasă direct în acest litigiu, Ministerul Energiei, în cazul unei decizii nefavorabile în instanță, va fi obligată să respecte recomandarea Curții de Conturi a României, respectiv recuperarea sumei de 1.497.268,48 lei, inclusiv a dobânzilor aferente de la RATEN.

Menționăm faptul că prevederile legale invocate de către auditori în Raport au fost respectate de către RATEN. Consemnarea art. 6, alin.1 din Legea contabilității republicată ca fiind nerespectat nu are incidență în prezenta cauză, iar referitor la pct.57, alin.1 din OMFP 1802/2015, RATEN a prezentat și contabilizat elementele din bilanț și din contul de profit și pierdere, ținând seama de angajamentul său (contractul de finanțare/recomandările Curții de Conturi a României stabilite Ministerului Energiei), în conformitate cu realitatea economică, punând în evidență drepturile și obligațiile, precum și riscurile asociate acestor operațiuni.

Cu privire la prevederile din OMFP 1802/2014 referitor la recunoașterea provizioanelor, RATEN a respectat întocmai litera legii, așa cum am prezentat anterior.

La momentul actual, pe rolul Curții de Apel București se află dosarul nr. 6198/2/2025 - după data de 29.09.2025 prin care Ministerul Energiei a solicitat anularea aplicării Hotărârii Plenumului

Curții de Conturi nr. 584/06.06.2025 privind aprobarea Raportului de audit nr. 40003/05.06.2025. RATEN a depus cerere de intervenient în acest proces.

În concluzie, RATEN a recunoscut în mod justificat, înregistrat în evidența contabilă și raportat prin situațiile financiare întocmite pentru anul 2024, un provizion în valoare de 1.497.268,48 lei.”

În raport cu obiecțiile formulate de reprezentanții Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară, cu privire la constatarea de la punctul 5.1., **echipa de audit și-a menținut punctul de vedere**, astfel cum a fost redactat în proiectul raportului de audit, cu următoarele contraargumente asupra aserțiunilor formulate:

- Afirmația „Potrivit pct. 369 și următoarele, referitor la Recunoașterea provizioanelor din Ordinul Ministrului Finanțelor Publice 1802/2014 cu modificările și completările ulterioare, nu este consemnat faptul că provizioanele se recunosc doar pentru obligațiile legale care apar între data bilanțului și data raportării acestuia” este în contradictoriu cu aspectele prezentate în proiectul actului de control. În fapt, în descrierea abaterii de la legalitate și regularitate (alineatele 2 și 6 din descriere), pentru stabilirea existenței unei eventuale obligații curente în sarcina Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară, **echipa de audit a menționat modul de colectare a probelor (modul de lucru și nu vreo neconformitate)**, respectiv analiza de către auditori a tuturor informațiilor disponibile (conform punctului 369 (2) din Anexa 1 la Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014), inclusiv pentru perioada dintre data bilanțului și data raportării bilanțului, în acord cu reglementările de la punctul 52 din ordinul menționat, potrivit cărora:

“52. - În afara sumelor recunoscute în conformitate cu pct. 51 alin. (1) lit. b), trebuie recunoscute toate datoriile previzibile și pierderile potențiale care au apărut în cursul exercițiului financiar respectiv sau în cursul unui exercițiu precedent, chiar dacă acestea devin evidente numai între data bilanțului și data întocmirii acestuia.

369 - (2) Pentru stabilirea existenței unei obligații curente la data bilanțului, trebuie luate în considerare toate informațiile disponibile.”

- În ceea ce privește argumentele invocate de reprezentanții regiei cu privire la neconformitatea propriu-zisă, echipa de audit a constatat că acestea sunt neîntemeiate și contravin normelor și reglementărilor aplicabile (astfel cum au fost precizate în descrierea abaterii de la legalitate și regularitate, din proiectul raportului de audit de conformitate), pentru următoarele considerente:

Astfel cum s-a specificat și în descrierea neconformității în cauză, nu a fost identificat niciun document prin care să se invoce direct/indirect răspunderea contractuală a Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară, pentru prejudiciul constatat de Curtea de Conturi pe parcursul auditului exercitat la Ministerul Energiei (obiectul constituirii provizionului), document obligatoriu prin care să se justifice operațiunea de înregistrare a provizionului și care să dobândească astfel calitatea de document justificativ (art. 6 alin. (1) din Legea contabilității nr. 82/1991). În consecință, nu s-a identificat niciun document care să justifice, până la data bilanțului (31.12.2024), o obligație curentă (legală sau implicită), inclusiv în ceea ce privește răspunderea contractuală, respectiv care să justifice înregistrarea provizionului în cauză, astfel cum este statuat la punctul 57 (1) din Anexa 1 la Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802, precum și la pct. 369 (1 și 2), 374 (1, 2 și 3) din același ordin.

În fapt, prin Raportul de audit financiar nr. 40003/05.06.2025 (pag. 21), Curtea de Conturi a reținut la nivelul ministerului, ca și faptă ilicită, plata de la bugetul de stat a unor lucrări executate de Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară dar care nu ar fi avut „ca obiectiv, activități de cercetare-dezvoltare a căror finanțare este asigurată de la bugetul de stat”, specificându-se în acest sens faptul că „ministerul a efectuat în mod nejustificat plăți în scopul realizării acestora”. Astfel, neconformitatea s-a reținut la nivelul ministerului și nu are ca obiect neexecutarea/executarea necorespunzătoare a lucrărilor realizate de Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară, astfel cum au fost contractate și care, eventual, să atragă răspunderea contractuală a regiei.

Concret, potrivit reglementărilor specifice privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică (art. 4 (alin. 3) și art. 46 (alin. 1) din OG nr. 57/2002, cu modificările și completările ulterioare), inclusiv a contractului de finanțare care a constituit angajamentul legal pentru plata lucrărilor în cauză, ministerul este autoritatea contractantă care dispune care sunt lucrările de cercetare care se finanțează din bugetul de stat, respectiv programele proprii sau sectoriale de cercetare, iar Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară deține calitatea de executant, cu obligația contractuală de a realiza

întocmai (calitativ și cantitativ) lucrările aprobate pentru finanțare. Ori, prin Raportul de audit financiar nr. 40003/05.06.2025 Curtea de Conturi nu a reținut ca și neconformitate faptul că Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară nu și-a îndeplinit întocmai obligațiile contractuale asumate prin contractul de finanțare.

- De asemenea, în mod neîntemeiat s-au formulat și afirmațiile: „OMFP 1802/2014 prevede la pct.382, alin.(2), referitor la provizioane pentru impozite, faptul că aceste provizioane se constituie pentru diferențe de impozite rezultate din operațiuni de control nefinalizate. Prin urmare, chiar dacă nu vorbim de același tip de provizion ca în cazul de față, principiul constituirii acestora este identic pentru toate provizioanele.”. Astfel, reprezentanții regiei se află într-o eroare de fapt și de drept, reglementările fiind invocate ca și cum auditul financiar al Curții de Conturi (finalizat prin Raportul de audit financiar nr. 40003/05.06.2025) s-a exercitat la nivelul Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară și nu la minister. În fapt, în baza reglementărilor invocate, coroborate cu cele privind recunoașterea provizionului (astfel cum au fost precizate la punctele anterioare), Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară ar deține dreptul legal de a înregistra, pentru exercițiul financiar al anului 2025, un provizion pentru suma de 1.280.100 lei - obiect al auditului de conformitate actual, reprezentând vărsământ suplimentar convenit bugetului de stat.

- În ceea ce privește dosarul nr. 6198/2/2025 (depus la data de 29.09.2025), precum și intențiile invocate de reprezentanții regiei de a interveni în acest litigiu, este de precizat că documentele emise pe această cale judecătorească pot constitui, eventual/după caz, justificări pentru operațiunile aferente exercițiului financiar al anului 2025 sau a celor ulterioari, nicidecum pentru exercițiul financiar al anului 2024, anul auditat în prezent.

Cu privire la constatarea de la punctul 5.4: „Potrivit art. 5 alin. 5 din OUG nr. 54/2013 privind unele măsuri pentru reorganizarea prin divizare parțială a Regiei Autonome pentru Activități Nucleare Drobeta-Turnu Severin și înființarea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară – RATEN:

(5) RATEN administrează cu diligența unui bun proprietar bunuri din domeniul public al statului aflate în administrarea sa în condițiile legii, bunuri proprietate privată a statului aflate în administrarea RATEN potrivit anexei nr. 3, precum și alte bunuri dobândite în condițiile legii.

De asemenea, în Regulamentul de organizare și funcționare al RATEN la Capitolul II Scopul și obiectul de activitate, art. 4 B. Activități conexe dezvoltării tehnologice, pct. 32 și 33 printre altele, este prevăzut și dreptul la închiriere de spațiu, terenuri și bunuri ale unității unor persoane fizice sau juridice, iar potrivit art 6 alin (7) din OUG 54/2013 RATEN posedă și folosește bunurile aflate în patrimoniul său și, după caz, dispune de acestea, în condițiile legii, în scopul realizării obiectului său de activitate, beneficiind de rezultatele utilizării acestora.

Totodată, Consiliul de Administrație al RATEN, ai cărui membri sunt numiți de autoritatea publică tutelară (MINISTERUL ENERGIEI) și de către Ministerul Finanțelor Publice, este un organ de supraveghere și control care reprezintă MINISTERUL ENERGIEI în teritoriu.

Potrivit art. 7 din OUG nr. 54/2013: „...Consiliul de administrație stabilește relațiile subunităților în cadrul regiei autonome și cu terții și le acordă împuternicire de reprezentare în domeniile: tehnic, economic, comercial, financiar, juridic etc.”

Potrivit art. 14 din OUG nr. 54/2013, atribuțiile, răspunderile și competențele Consiliului de administrație sunt următoarele: „...răspunde de administrarea legală și eficientă a întregului patrimoniu al regiei autonome...”

Dreptul de administrare a bunurilor proprietate privată a statului reprezintă un drept real care permite unui alt subiect de drept, în subordonare față de stat, să folosească și să dispună de un bun (precum terenuri, clădiri, bunuri mobile), în limitele stabilite de lege, spre deosebire de dreptul de proprietate publică, acesta având restricții mai mari. Spre deosebire de proprietatea publică, bunurile din domeniul privat sunt supuse regulilor dreptului civil.

Ce implică dreptul de administrare în acest context:

- Folosință și dispunere: Instituția sau regiile autonome care primesc dreptul de administrare pot folosi și dispune de bun, fără însă a fi proprietarii acestuia.

- Limitări legale: Modul în care poate fi folosit bunul proprietate privată, precum și drepturile și obligațiile titularului acestui drept, sunt strict definite de lege, respectiv Legea 287/2009 și OUG 57/2019.

OUG 57/2019 privind Codul Administrativ prevede explicit :

Bunurile care fac parte din domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale se află în circuitul civil și se supun regulilor prevăzute de Legea nr. 287/2009, republicată, cu modificările ulterioare, dacă prin lege nu se prevede altfel.

Un alt aspect esențial este faptul că art. 1 alin. 2 din Codul administrativ prevede în mod expres că „Prezentul cod se completează cu Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, precum și cu alte reglementări de drept comun aplicabile în materie.”, astfel Codul administrativ nu trebuie interpretat „in stricto sensu”. Dreptul de administrare asupra bunurilor proprietate privată a statului reprezintă un drept real și permite unei entități, în subordonare față de stat, să gestioneze bunul, dar cu respectarea limitelor impuse de lege, spre deosebire de dreptul de proprietate propriu-zis.

Totodată, atât OUG 57/2019 Codul administrativ art.300, alin (1) lit.a) cât și Codului civil art.868 alin (2) prevăd că Titularul dreptului de administrare poate folosi și dispune de bunul dat în administrare în condițiile stabilite de lege și, dacă este cazul, de actul de constituire.

Actul de constituire al RATEN îl reprezintă OUG 54/2013, care cuprinde în Anexa 2 Regulamentul de organizare și funcționare al RATEN. Astfel, conform ROF RATEN:

ART. 6 (7) În exercitarea drepturilor sale, RATEN posedă și folosește bunurile aflate în patrimoniul său și, după caz, dispune de acestea, în condițiile legii, în scopul realizării obiectului său de activitate, beneficiind de rezultatele utilizării acestora.

Obiectul de activitate al RATEN cuprinde activitatea COD CAEN rev.3 6820 – închiriere de spații, terenuri și bunuri ale unității unor persoane fizice sau juridice, în condițiile legii.

Așadar, temeiurile legale la care face referire Curtea de Conturi, respectiv prevederile art. 287 (lit. a), art. 297 (alin. 1 și alin. 2), art. 298 (lit. b), art. 333 (alin. 1 și alin. 3) din OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu art. 362 (alin. 3) din același act normativ, se raportează în mod legal doar la bunurile din domeniul public al statului.

Pe scurt:

- În speță, bunurile ce fac obiectul închirierii au fost și sunt în proprietatea privată a statului și în administrarea RATEN, în temeiul art. 5 (alin. 5) din OUG nr. 54/2013 privind unele măsuri pentru reorganizarea prin divizare parțială a Regiei Autonome pentru Activități Nucleare Drobeta-Turnu Severin și înființarea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară – RATEN;*

- Aceste acte juridice (locațiuni), inclusiv actele adiționale aferente, care au ca obiect cedarea de către RATEN a dreptului de folosință (prin închiriere) a unor bunuri (terenuri și clădiri), în beneficiul unor persoane juridice de drept privat, au fost încheiate în baza unor hotărâri ale Consiliului de Administrație al regiei în mod absolut legal;*

- Membrii Consiliului de Administrație RATEN sunt reprezentanții guvernului în conducerea regiei.*

Prin regulamentul de organizare și funcționare al RATEN, membrii Consiliului de Administrație răspund de administrarea legală și eficientă a întregului patrimoniu al regiei autonome.

Istoric cu privire la contractele de închiriere la care se face referire în raport:

- La data de 11.03.2016 RATEN solicită Ministerului Energiei emiterea unui Ordin pentru mandatarea membrilor CA RATEN privind exercitarea votului în vederea închirierii spațiului aflat în administrarea RATEN CITON.*

- La data de 22.03.2016, Ministerul Energiei aprobă această solicitare prin emiterea Ordinului cu nr. 67/22.03.2016 prin care mandatează membrii CA RATEN în acest sens, conform prevederilor art. 12, 13 și 14 din legea 346/2004.*

- Cu privire la închirierea spațiului de 1000 mp pentru parcare, aflat în administrarea RATEN CITON, conducerea RATEN face o solicitare cu nr. 4724/10.10.2018 de emitere a unui ordin către Ministerul Energiei, iar la data de 23.10.2018 se emite adresa cu nr. 103984 a Ministerului Energiei prin care arată faptul că nu este necesar emiterea unui ordin în acest sens, Consiliul de Administrație și conducerea executivă a RATEN fiind răspunzătoare de necesitatea, oportunitatea și legalitatea acțiunii.*

- În consecință, atât contractul 83/13.10.2016, cât și contractele pentru închirierea spațiului denumit parcare, spații aflate în administrarea RATEN CITON, nu pot face obiectul constatării prin eșantionare făcută de auditorii publici externi, întrucât pentru aceste închirieri există Ordinul*

Ministerului Energiei nr. 67/22.03.2016, cât și adresa 103984/23.10.2018 a Ministerului Energiei în acest sens.

• Astfel, din suma totală de 461.468 lei conform constatării auditorilor publici la punctul 5.4 din raportul de audit, trebuie redusă suma de 262.249,84 lei ce reprezintă valoarea actualizată la august 2025 aferentă celor două situații punctuale expuse mai sus și pentru care RATEN CITON a obținut ordin de la Ministerul Energiei, îndeplinind astfel toate prevederile legale.

În consecință, aceste închirieri au fost aprobate în mod legal prin aprobarea Consiliului de Administrație al RATEN și cu ordin emis de către Ministerul Energiei și respectă întocmai prevederile legale în vigoare privind regimul juridic al bunurilor din domeniul privat al statului, în speță, și nu așa cum au reținut în mod eronat auditorii Curții de Conturi:

„Pentru cedarea folosinței bunurilor sus menționate, reprezentanții regiei nu au inițiat formalitățile necesare și, implicit, nu au obținut dreptul de a închiria aceste imobile, neexistând în acest sens un act administrativ emis în regim de putere publică de către autoritatea legal competentă, respectiv de către Guvern”

În acest sens arătăm: adresa RATEN 1060/11.03.2016, Ordinul 67/22.03.2016, adresa Ministerul Energiei 103984/23.10.2018.

Cu privire la contractele de închiriere încheiate de către RATEN ICN și operatorii de telecomunicații avem de menționat următoarele aspecte:

- Ordinul nr. 173 din 26 octombrie 2021 emis de CNCAN prevede aprobarea Normelor de protecție fizică în domeniul nuclear;

- Normele de protecție fizică în domeniul nuclear sunt prevăzute în Monitorul Oficial nr. 1 130 bis din 26 noiembrie 2021, iar art. 120 menționează în mod expres: „(1) Pentru operațiunile de detecție, evaluare și răspuns trebuie folosite mijloace de comunicație independente, în sistem duplex, redundante. (2) Aceste mijloace trebuie să permită comunicarea între personalul de protecție fizică/pază, Stația Centrală de Alarmare și forța de răspuns.”

- Art. 2.5 din „PLANUL DE RĂSPUNS LA URGENȚĂ NUCLEARĂ SAU RADIOLOGICĂ PENTRU AMPLASAMENTUL ICN PITEȘTI” prevede următoarele: „COMUNICAȚIILE ÎN TIMPUL RĂSPUNSULUI LA URGENȚĂ

CCU-ICN este echipat corespunzător pentru conducerea neîntreruptă a activităților de urgență dispunând de:

- Echipamente de comunicații fir și radio:
 - Centrală telefonică ICN – principală;
 - Centrală telefonică digitală cu 20 de numere – de rezervă;
 - Linie internet, intranet, fax;
 - Stație fixă radiotelefon cu cinci stații mobile;
 - Monitorizare video.
- Echipament pentru alarmarea personalului:
 - Sistem centralizat de alarmare model CSCE cu patru sirene de alarmare amplasate astfel: trei pe clădirile principale din ICN și una pe clădirea FCN.
 - Echipament pentru notificarea organelor Administrației Publice Locale:
 - Post telefonic IC (intercomunicații);
 - Linie securizată (STS) pentru transmitere date.”

În atare condiții, este indubitabil faptul că vasta legislație în domeniul nuclear impune să deținem mijloace de comunicații, astfel că închirierea acestora nu intră sub incidența OUG 57/2019 privind Codul administrativ, deoarece nu necesită emiterea unei Hotărâri de Guvern care să ne permită dreptul de închiriere în vederea desfășurării în siguranță a activităților de pe platforma ICN.

În concluzie, RATEN consideră că a fost respectat regimul juridic specific privind dreptul de închiriere asupra unor bunuri (terenuri și clădiri) aflate în proprietatea privată a statului și în administrarea RATEN. Regia a exercitat în mod legal prerogativele de a dispune închirierea acestora către persoane fizice și juridice de drept privat și de a uza în integralitate de chiria încasată, patrimoniul acesteia fiind folosit în realizarea obiectului de activitate.”

În raport cu obiecțiile formulate de reprezentanții Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară, cu privire la constatarea de la punctul 5.4., **echipa de audit și-a menținut punctul de vedere,**

astfel cum a fost redactat în proiectul raportului de audit, cu următoarele contraargumente asupra aserțiunilor formulate:

Obiecțiile sunt formulate, pe de o parte, prin raportare generală la regimul juridic al bunurilor în cauză, iar pe de altă parte, prin raportare la specificitatea contractelor încheiate la nivelul celor două sucursale fără personalitate juridică (CITON și ICN), obiecții care sunt neîntemeiate și contravin normelor și reglementărilor aplicabile (astfel cum au fost precizate în descrierea abaterii de la legalitate și regularitate, din proiectul raportului de audit), pentru următoarele considerente:

- În ceea ce privește regimul juridic al bunurilor în cauză, reprezentanții regiei invocă o serie de reglementări din acte normative emise de Guvernul României (Ordonanța de Urgență a Guvernului 54/2013, Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019), dar și din Codul civil, privind modul de exercitare a dreptului de folosință a bunurilor aflate în proprietatea privată a statului, în raport cu dreptul de administrare de care dispune regia, dar omițând nejustificat faptul că toate aceste norme impun în mod concret necesitatea ca administrarea să se exercite în limitele prevăzute de lege. Ori, astfel cum s-a reținut și prin proiectul raportului de audit de conformitate, doar Guvernul României a avut și are calitatea de entitate publică ce exercită dreptul de proprietate asupra bunurilor aflate în proprietatea publică și privată a statului și, implicit, care dispune limitele de exercitare a dreptului de administrare a acestor bunuri, inclusiv cedarea dreptului de folosință a imobilelor aflate în administrare, printr-un act administrativ emis în regim de putere publică.

- În ceea ce privește contractul nr. 83/13.10.2016 încheiat la nivelul CITON și care a avut ca obiect spațiu pentru magazin alimentar, este real că acesta a fost încheiat înainte de intrarea în vigoare a Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 *privind Codul administrativ*, respectiv de data de 05.07.2019, dar la invocarea reglementărilor aplicabile (codul administrativ) auditorii au avut în vedere perioada auditată (2022 – 2024), dat fiind faptul că cedarea dreptului de folosință s-a realizat în această perioadă prin actul adițional nr. 7/02.09.2021, prin care termenul de închiriere s-a prelungit cu 4 ani, începând cu data de 14.10.2021. De asemenea, invocarea de către reprezentanții regiei a Ordinului de ministru nr. 67/22.03.2016 este neîntemeiată, prin acest act administrativ fiind acordat în principiu dreptul regiei de a închiria imobilul în cauză, ordinul specificând în mod clar (la art. 1 (3)) faptul că închirierea se va realiza cu *“respectarea dispozițiilor legale incidente...”*. Ori, inclusiv la data încheierii contractului nr. 83/13.10.2016, așa cum invocă prin obiecțiuni și reprezentanții regiei, la art. 868 (alin. 2) din Codul civil se statuează: *“Titularul dreptului de administrare poate folosi și dispune de bunul dat în administrare în condițiile stabilite de lege și, dacă este cazul, de actul de constituire.”*. Astfel, la data încheierii contractului trebuiau avute în vedere și prevederile din Legea nr. 90 din 26 martie 2001 (*actualizată*) *privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor (abrogată de art. 597 din OUG nr. 57/2019)*, potrivit cărora:

- *“Art. 1 (5) “Pentru realizarea Programului de guvernare Guvernul exercită următoarele funcții:*

c) funcția de administrare a proprietății statului, prin care se asigură administrarea proprietății publice și private a statului, precum și gestionarea serviciilor pentru care statul este responsabil....”

- *Art. 11*

În realizarea funcțiilor sale Guvernul îndeplinește următoarele atribuții principale:

..... m) “asigură administrarea proprietății publice și private a statului

Astfel, dreptul de închiriere nu putea fi acordat nici la acea dată decât în baza unui act administrativ emis de Guvernul României, Ori, nici prin actul de constituire a RATEN (Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 54/2013) nu s-a statuat dreptul regiei de a închiria bunurile aflate în proprietatea privată a statului.

În ceea ce privește contractele privind parcările de la nivelul CITON, acestea au fost încheiate începând cu ianuarie 2022, astfel că și aceste acte juridice au fost încheiate cu încălcarea prevederilor OUG nr. 57/2019.

În consecință, sunt neîntemeiate argumentele invocate cu privire la contractele încheiate la nivelul sucursalei CITON și, implicit, și invocarea diminuării contravalorii sumelor datorate bugetului de stat, cu chiriile încasate de aceasta.

• În ceea ce privește actele juridice de închiriere încheiate la nivelul sucursalei ICN, se invocă drept argumente o serie de ordine și alte documente prin care se descrie activitatea specifică a regiei, ori acestea nu pot constitui temei pentru eludarea obligației legale de a dispune, în baza unui act administrativ emis de Guvernul României, dreptul de a închiria imobilele aflate în proprietatea privată a statului, inclusiv în ceea ce privește dreptul de a reține chiria încasată.

În consecință, nici aceste argumente nu sunt întemeiate în raport cu normele și reglementările aplicabile.

8. Responsabilitățile CCR și ale conducerii entității auditate

Responsabilitățile echipei de audit au constat în efectuarea auditului în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI), cu exercitarea raționamentului profesional și menținerea scepticismului profesional pe tot parcursul auditului.

Responsabilitățile conducerii Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară au constat în realizarea activităților și tranzacțiilor financiare în conformitate cu legile și reglementările aplicabile în domeniul auditat, în conceperea, implementarea și menținerea unui sistem de control intern menit să prevină, să detecteze și să corecteze orice neconformități semnificative, în a pune la dispoziția echipei de audit toate informațiile relevante solicitate pentru audit.

Curtea de Conturi a României

Aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr.285/24.03.2026

Director,

XXXXXXXXXXXXXX

Data:08.04.2026

CAMERA DE CONTURI
ARGEȘ

27664\08.04.2026

Scrisoare către conducere

Domnului Uță Ion Octavian
Director General
REGIA AUTONOMĂ TEHNOLOGII PENTRU ENERGIA NUCLEARĂ

Stimate Domnule Director General

Introducere

Curtea de Conturi a României, prin Camera de Conturi Argeș, a desfășurat o misiune de audit de conformitate la REGIA AUTONOMĂ TEHNOLOGII PENTRU ENERGIA NUCLEARĂ (denumită în continuare RATEN). În cadrul ședinței de deschidere din data de 04.08.2025 au fost discutate aspectele cuprinse în Scrisoarea de misiune, scrisoare prin care ne-am asigurat reciproc de înțelegerea responsabilităților noastre și ale dumneavoastră, precum și de înțelegerea termenilor în care se va desfășura misiunea de audit de conformitate.

Obiectivul prezentei misiuni de audit de conformitate a fost să permită Curții de Conturi să evalueze, sub forma unei concluzii, în ce măsură activitățile desfășurate în cadrul RATEN, în perioada 2022 – 2024, au respectat legile și normele aplicabile, având ca obiective principale:

- exactitatea și realitatea situațiilor financiare raportate, în conformitate cu reglementările contabile în vigoare;
- modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat;
- evaluarea sistemelor de management și control intern;
- calitatea gestiunii economico – financiare, în legatură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actul de înființare a entității.

În urma auditului efectuat au rezultat următoarele neconformități:

1. CONSTATĂRI CARE AU STAT LA BAZA CONCLUZIEI AUDITULUI

1.1 Constatare: În mod eronat s-a înregistrat în evidența contabilă și raportat prin situațiile financiare întocmite pentru anul 2024, un provizion în valoare de 1.497.268,48 lei, cu consecință în diminuarea vărsămintelor la bugetul de stat (90% din profitul net realizat) cu valoarea totală de 1.280.100 lei.

Recomandare: Corectarea erorilor privind provizionul în valoare de 1.497.268,48 lei aferent exercitiului financiar al anului 2024, pe seama rezultatului reportat (contul 1174 "Rezultatul reportat provenit din corectarea erorilor contabile") și, implicit, decontarea vărsămintelor la bugetul de stat în conformitate cu reglementările aplicabile, estimate în timpul auditului la un quantum de 1.280.100 lei.

Termen de implementare propus: 6 luni de la comunicarea raportului de audit și scrisorii către management, aprobate de către Plenul Curții de Conturi.

1.2 Constatăre: Nu a fost respectat regimul juridic specific privind dreptul de închiriere, asupra unor bunuri (terenuri și clădiri) aflate în proprietatea privată a statului și în administrarea regiei, aceasta exercitând nelegal prerogativele de a uza în integralitate de chiria încasată, respectiv fără a exista în acest sens un act administrativ emis de Guvern (în calitate de entitate publică ce exercită dreptul de proprietate asupra bunurilor aflate în proprietatea publică și privată a statului). Valoarea abaterii de la legalitate și regularitate a fost determinată la 390.374 lei reprezentând totalul fondurilor bănești (chiriilor) încasate în perioada 2022 – 2024 (exclusiv TVA), la care se adaugă daunele compensatorii (valoarea adăugată prin aplicarea ratei inflației la data realizării auditului) în quantum de 71.094 lei, valoarea reală a obligațiilor bănești către bugetul de stat fiind de 461.468 lei.

Recomandare: Virarea de către regie a fondurilor bănești cuvenite bugetului de stat, determinate la data auditului la un quantum de 461.468 lei (obligații ce se vor actualiza cu rata inflației, în raport cu data realizării plăților către bugetul de stat), evaluarea și virarea către bugetul de stat și a sumelor aferente perioadei ulterioare perioadei auditate, precum și inițierea de către managementul regiei a tuturor formalităților necesare legalizării operațiunilor de dare în folosință a bunurilor aflate în proprietatea privată a statului și în administrarea Regiei Autonome Tehnologii pentru Energia Nucleară.

Termen de implementare propus: 6 luni de la comunicarea raportului de audit și scrisorii către management, aprobate de către Plenul Curții de Conturi.

1.3 Constatăre: Au fost atribuite nelegal dreptul de uz și dreptul de servitute asupra unui teren aflat în proprietatea privată a statului și în administrarea RATEN, în beneficiul Societății Naționale "Nuclearelectrica SA", în scopul realizării și exploatării unor instalații de gaze naturale, dat fiind faptul că regia nu a exercitat și nu exercită dreptul de proprietate asupra imobilului în cauză, precum și a faptului că societatea beneficiară nu deține calitatea de concesionar în sectorul gazelor naturale, în conformitate cu Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale. Valoarea abaterii de la legalitate și regularitate a fost determinată la 243.555 lei reprezentând totalul fondurilor bănești încasate fără drept de către regie, în perioada 2022 – 2024 (exclusiv TVA), la care se adaugă daunele compensatorii (valoarea adăugată prin aplicarea ratei inflației la data realizării auditului) în quantum de 44.812 lei, valoarea reală a obligațiilor bănești către bugetul de stat fiind de 288.367 lei.

Recomandare: Virarea de către regie a fondurilor bănești cuvenite bugetului de stat, determinate la data auditului la un quantum de 288.367 lei (obligații ce se vor actualiza cu rata inflației, în raport cu data realizării plăților către bugetul de stat), evaluarea și virarea către bugetul de stat și a sumelor aferente perioadei ulterioare perioadei auditate, precum și inițierea de către managementul regiei a tuturor formalităților necesare legalizării operațiunilor de cedare a folosinței terenului care face obiectul Contractului nr. 966/04.10.2019.

Termen de implementare propus: 6 luni de la comunicarea raportului de audit și scrisorii către management, aprobate de către Plenul Curții de Conturi.

1.4 Constatăre: Cadrul organizatoric și funcțional al activității de audit public intern nu este conform cu normele și reglementările în materie, acesta nefiind în măsură să asigure evaluarea internă a

calității activității specifice de audit intern, prin evaluări periodice (evaluări privind performanțele auditorilor interni, anual și cu ocazia finalizării misiunilor de audit intern) și continue (monitorizarea îndeplinirii activităților/acțiunilor, supervizarea misiunilor de audit intern).

Recomandare: Disponerea de către managementul regiei a măsurilor legale necesare implementării unui cadru organizatoric și funcțional al activității de audit public intern conform cu reglementările aplicabile.

Termen de implementare propus: 6 luni de la comunicarea raportului de audit și scrisorii către management, aprobate de către Plenul Curții de Conturi.

2. ALTE ASPECTE/BUNĂ GUVERNANȚĂ

Cu excepțiile prezentate la Punctul 1, procedurile de audit nu au evidențiat neconformități semnificative, în acord cu criteriile de audit fiind relevante următoarele aspecte pozitive:

- ✓ inventarierea elementelor patrimoniale s-a realizat în conformitate cu normele și reglementările aplicabile;
- ✓ utilizarea fondurilor bănești s-a realizat strict pentru desfășurarea activității regiei, în legatură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actul de înființare;
- ✓ operațiunile de scoatere din funcțiune a activelor corporale și de valorificare a acestora s-au realizat cu respectarea prevederilor legale aplicabile;
- ✓ activitățile de urmărire și recuperare a creanțelor s-au realizat în cadrul termenului legal de prescripție.

De asemenea, s-a reținut faptul că pe parcursul misiunii de audit managementul regiei a acționat corectiv, prompt și responsabil, în scopul remedierii a două neconformități constatate de echipa de audit [în acord cu prevederile alineatului al cincilea de la art. 4 (alin. 2, lit. a) din OG nr. 119/1999 *privind controlul intern și controlul financiar preventiv, republicată*].

Vă asigurăm de sprijinul nostru dacă aveți nevoie de clarificări cu privire la implementarea recomandărilor.

Cu stimă,

**Curtea de Conturi a României
Camera de Conturi Argeș**

**Director,
XXXXXXXXXXXXXXXX**